

op het schrij-
Pinksterweek
in zijn adres
appel op het
zoort in het
d heeft deze
oe kan men

al eens den
iet, wil niet.
k kom niet?

K. S.

steeds voor
vorden, spre-
ging tot ge-
uit de open
art gegrepen.
urd? Wat is
en Prof. Den
onner, presi-
corresp. met
ens een Toe-
op de zaak-
elder Schrift-
ch moge we-
de elsen van
gemeenschap
igt.
ord ik steeds
g van de Ge-
juridisch ge-

K. S.

A. Bos.

de voorstel-
en (Assen):
maaijk ker-
aar voor al-
gen gesloten
at dit laatste
icht, de een-

K. S.

r een

e lezen we:
n de ecume-
i, welke ge-
e is een ver-
apids (Noord
ten niet uit-
en heeft de
ake onder-
der ons daar-
eliasingen in
wezen wordt
uitgenodigd
kerken deze
opgave van
kerkerads-
ons gevoelen
wordt.

de Chr. Ref.
hebben we
jdanus daar
ineens?

al in vi-
dentie
ed Reforme-
ed gerefor-
meerde
opmerking:
moed, door
ervangings-
ze van mos-
K. S.

de:

odocratische
comen wordt
en, dat men
g uitsluitend
een aantal
elkaar ge-
ontstellende
ven over de
aar gedeva-
an het leven
mene gratie.
tuur, vraagt
met samen-
t opgeleverd.
niet met een
en zijn geen
gaat om de
ring kan er
ht wordt de
geen nieuwe
t de synode
eputaten der
te gaan".

K. S.

Omgekeerd, wanneer de rechters „het recht eens
mans bulgen voor het aangezicht des Allerhoogsten”,
als ze „een mensch verongelijken in zijn twistzaak”
(Klaagl. 3:35, 36) de Heere zal het zien en zoeken;
als Israëls voorgangers, waaronder de rechters, hun
ambt hebben ontheiligt, staat er: „Zoo heb ik dan
mijn grimmigheid over hen uitgegoten, in het vuur
van mijn toorn gloed hen verteerd; hun weg heb ik
over hun hoofd gebracht, spreekt de Heere Heere”
(Ezech. 22:31).

Mag nu de positie van rechter en veroordeelde,
waarbij de eerste zegt en volhoudt: „Ik heb u naar
het recht Gods gevonnist als verscheurder van het
lichaam van Christus”, en zeggen moet: „op grond
van uw volharding in uw zonde staat ge buiten Gods
Koninkrijk, tenzij ge u alsnog zult bekeeren” — verge-
leken worden met het Corinthisch voortrekken van den
eenen prediker boven den anderen, en met een twist
tusschen vader en moeder in 't gezin?

Het baat niet hier de liefde en de zelfverloochening
te hulp te roepen en te zeggen: ge moet de minste
willen zijn. Het door broeder Bos in dit verband aan-
gevoerde tekstenmateriaal gaat buiten de kwestie in
geding om.

Toen de Apostel Petrus faalde te Antiochië en uit
menschenvrees de Joodsche spijswetten, wier naleving
hij eerst uit beginsel had losgelaten, weer ging onder-
houden en velen door zijn velerij mede afvoerde
(Gal. 2:13)

werd hij, ofschoon hij geen scheu-
ring bedoelde, en zulk een scheu-
ring slechts bij consequentie uit
zijn doen kon worden afgeleid,

door den Apostel Paulus, den man die geschreven
heeft 1 Cor. 7:29, 1 Cor. 16:23, Fil. 2:3, Rom.
12:10, Gal. 6:1, 2 Cor. 5:18—20, 1 Cor. 1:10,
2 Thess. 2:3—12, Ef. 4:1, 1 Cor. 10:31—33, Rom.
12:21 (en meer teksten, door broeder Bos aan-
gehaald) en die deze woorden niet alleen neerschreef,
maar door de genade Gods ook onderhield,

niet apart geroepen om de kwestie onderling tot
oplossing te brengen, waarbij Paulus „de minste was”,
niet in een weg van gemeenschappelijke schuldbe-
lijdenis (denk aan Paulus' verleden, ook aan het
feit, dat hij eenigen tijd schijnt gewacht te hebben:
het was een moeilijk werk voor hem, hij deed het niet
gaarne — Greijdanus, Commentaar, bl. 166 — waar-
door de Apostel Paulus dan toch mede verantwoordelijk
zou geweest zijn voor vermeerde zonde bij Petrus en
diens navolgers) als „basis” tot „oplossing” van het
conflict geleid,

maar werd hij door den Apostel Paulus in het aan-
gezicht weerstaan, omdat hij veroordeeld was, d.i. om-
dat hij een daad gedaan had, die hem een veroordeel-
de deed zijn, zijn eigen doen veroordeelde hem. Pau-
lus heeft tegenover Petrus gestaan, oog in oog, en
hem kloekmoedig in het gezicht zijn fout voorgesteld.
En hij deed dat in aller tegenwoordig-
heid, niet onder vier oogen, maar in een gemeen-
schappelijke vergadering, zoodat alle daar aanwezigen,
de geheele gemeente, het konden zien en hooren
(Greijdanus, Commentaar, bl. 161, 168). Want zijn
woord gold niet alleen Petrus, maar ook de anderen,
die er evenzeer door teruggebracht, en tot het rechte
inzicht in het Evangelie geleid moesten worden (bl.
168).

En dan komt de liefde hierin uit, dat wij niet uit
de hoogte, niet uit wraak, niet om eigen eer hande-
len, en den ander op zijn erkentenis van schuld en
laten van het kwaad gaarne de broederhand reiken.

Maar we vergeten geen oogenblik: de liefde tot den
naaste wortelt in de liefde tot God. En 't gaat om
Zijn Evangelie, Zijn waarheid en recht. Als die
waarheid en dat recht door kerkelijke rechters publiek
misbruikt zijn, vordert dan Gods eere niet, dat er pu-
blik herstel geschiedt? En is het in overeenstemming
met die eere, dat we ons haastig om de ronde tafel
scharen, om zonder dat de gemeente
den gang van zaken mag volgen,
als in 't verborgen, de zaken in 't gelijk te willen
breien?

P. D.

Theologische Hoogeschool

Het college van hoogerleraren maakt bekend:

1e. Dat zij, die voor het eerst als student aan de
Theologische Hoogeschool wenschen te worden in-
geschreven, op Vrijdag 1 October a.s., des morgens
om 10 uur, in het gebouw van de Theol. Hoogeschool
Broederweg 15 worden verwacht. Overgelegd moeten
worden:

a. bul staatsexamen of eindexamen gymnasium of
lyceum; b. getuigschrift van den kerkeraad;

2e. dat des middags van dienzelfden dag, om 2.30
uur, gelegenheid zal gegeven worden, ter inschrijving
van nieuwe studenten en recensie van hen, die reeds
eerder als student aan de Theol. Hoogeschool waren
ingeschreven.

Voor inschrijving en recensie wordt vereischt het
overleggen van de kwitantie collegegeld eerste helft
cursus 1948—1949;

3e. dat des avonds om 8 uur de lessen zullen worden
geopend door den pro-rector professor P. Deddens.

Namens het college voornoemd,

P. DEDDENS, h.t. secretaris.

Theologische Hoogeschooldag

Het agendum voor den Theologischen Hoogeschool-
dag is wat betreft de spreekbeurten als volgt:

Nieuwe Kerk (leiding: Prof. Deddens), des
morgens Prof. Veenhof en Prof. Schilder; en des
middags de heer P. Jongeling te Groningen, en Ds W.
Scheele te Arnhem.

Broederkerk (leiding: Ds H. Knoop), des mor-
gens Prof. Schilder, en Prof. Veenhof; des middags
Ds W. Scheele en de heer P. Jongeling.

Bovenkerk (leiding: Ds D. van Dijk), des mor-
gens de heer P. Jongeling, en Ds W. Scheele; des mid-
dags Prof. Veenhof, en Prof. Schilder.

Aanvang te 9.45 uur precies en des middags
2.15 uur precies.

De kaarten voor Nieuwe Kerk, Broederkerk en Bo-
venkerk zijn verzonden. Willen allen die een kaart
hebben voor één der genoemde kerken zoowel des
morgens als des middags dezelfde kerk bezoeken? Ieder
hoort toch alle sprekers. Laat voorts hen voor wie
nog geen kaart is aangevraagd, toch een toegangs-
kaart aanvragen. Getracht zal worden ieder zooveel
mogelijk een behoorlijke plaats te geven. Aan allen
die een kaart hebben ontvangen wordt dan ook drin-
gend verzocht de plaatsen zooveel mogelijk uiterlijk
9.30 uur te bezetten daar anders de niet bezette
plaatsen beschikbaar zijn voor hen die geen kaart
hebben aangevraagd. Enkele gereserveerde plaatsen
moeten een kwartier tevoren bezet zijn.

De broeders en zusters die per autobus uit de pro-
vincies Groningen, Friesland, Drenthe en Oostelijk
Overijssel komen worden verzocht uit te willen stap-
pen bij het station, dus aan de overzijde der stad. De
bussen, die uit die richting komen, worden van politie-
wege niet in de stad toegelaten. Deze autobussen
moeten worden geparkeerd in den „Nieuwen Weg”
en het Veiling-terrein. De verkeers-politie zal hiervoor
nadere aanwijzingen geven.

Indien er nog zijn, die logies willen aanvragen, dan
wordt hun met den meesten nadruk verzocht dit zoo
spoedig mogelijk te doen. Laat men daar niet mee
wachten tot de laatste week, want dan is er kans dat
er geen logiesruimte meer beschikbaar is. De leden
van de Gereformeerde Kerk van Kampen doen hun
uiterste best om ieder behoorlijk te ontvangen. Zoo
spoedig mogelijk logies aanvragen bij den pedel der
Hoogeschool, br. J. Bos, Broederweg 15.

Aan de Heeren Studenten wordt meegedeeld dat zij

Eenige opmerkingen

naar aanleiding van Dr J. Verkuy's dissertatie VI (Slot)

De natuurrechtsleeraars uit vroegere perioden waren
nu eenmaal slechte ethnologen en dat kon ook moeilijk
anders, daar de ethnologie nog een jonge wetenschap
is, doch de twintigste-eeuwse verspreiders van een
leer, welke uitgaat van een „theologia naturalis”,
„licht der natuur”, „aangeboren zedelijk normbewust-
zijn” enz. moesten toch wat meer profijt trekken van
de ethnologie.

Ziehier, wat de r.k. missionaris en ethnoloog (met
30-jarige ervaring onder natuurvölker) H. Geurtjens
schrijft:

„Toen op Ned. N. Guinea de regeering een einde
maakte aan de koppensnellerij en de plichtmatige
orgien van ontucht, haalde zij de twee pijlers omver,
waarop de samenleving der Marindineezers rustte. Het
was dus een geweldige ingrijpen in de levensvoorwaar-
den van dit volk”.

Sir Hubert Murray, Lieutenant Governor van Pa-
pua (Eng. N. Guinea) schreef dan ook: „Volgens onze
Britsche opvattingen had deze maatschappelijke
omwenteling het einde der Marindineezers moeten zijn;
wij konden niet anders verwachten, dan dat zij alle
levenslust zouden verliezen en eenvoudigweg verdwij-
nen. Ook de ethnoloog en neuroloog Rivers beweert,
dat men het uitsterven van verschillende stammen in
Melanesië niet zoozeer moet toeschrijven aan vene-
rische ziekten of tuberculose, maar hoofdzakelijk aan
moral of mental depression, levens-
moedheid.

De regeering is vaak wel verplicht tot hardhandig
optreden tegen zulke misbruiken. Zij slaat echter
daardoor een volk uit het lood en laat verder aan dit
volk over zijn evenwicht terug te vinden. Een primi-
tief volk mist evenwel daartoe de kracht en het aan-
passingsvermogen en vindt in zijn simplistische le-
vensvoorwaarden daartoe de mogelijkheden niet.....”.

De schrijver erkent, dat het noodzakelijk is, zulke
misbruiken met geweld te onderdrukken, „maar”, zoo
vervolgt hij, „in het oog der menschen staat zulk een
onderdrukking gelijk met het hun ontnemen van een
onontbeerlijke levensvoorwaarde.....”.

„Het ligt voor de hand, dat zooiets een gedrukte,
neerslachtige stemming brengt over die menschen; zij
bukken in een gevoel van hulpeloosheid voor de over-
macht, maar met wrok en wrevel in het hart”.

Wat blijft er, in het licht van dit alles, over van
Dr Verkuy's bewering (die niet op ervaring berust,
maar op gemeene-gratie-theorie), dat „het geweten

Woensdag 29 Sept. des middags 5.30 uur in de aula
der Hoogeschool worden verwacht, waar hun enkele
belangrijke mededeelingen zullen worden gedaan.

Op dit oogenblik zijn er al honderd en drie en twin-
tig bussen gemeld. De regelingscommissie doet haar
uiterste best.

Onderwerpen der sprekers worden nog bekend ge-
maakt.

Na afloop van den bidstond zal in de Stadsgehoor-
zaal gelegenheid gegeven worden voor een begroet-
ingssamenkomst. Daar wordt tegen voordeeligen prijs
een goede kop koffie aangeboden en andere consumptie.

J. B.

K. S.

Theologische Hoogeschooldag-lied

Een aantal meelevende broeders en zusters heeft
zich gevormd („organisch”) als Zangkoor op den
Hoogeschooldag. Ze zullen dit lied ten gehoor willen
brengen:

SCHOOLDAGLIED.

Dit is de dag van school en kerk,
Van vreugde en geschenken,
Waarop wij 's Heeren wonderwerk
Met hart en mond herdenken.

Hij was het, die in bang gevaar,
Zijn kerk hier wilde bouwen,
Hij redde, reformeerde haar,
Op Hem zij ons betrouwen.

Bewaar ons, Heere, bij Uw Woord,
Bewaar de school der kerken.
Wil haar, daar zij U toebehoort,
Bevestigen en sterken.

Heer Jezus, hoe de wereld woed',
Hoe zij verdruk' de vromen.
Uw heiliger blijf ons hoogste goed,
Tot Gij zult wederkomen.

Tot mijn spijt mag ik de muziek hier niet afdruk-
ken; men wil het element der verrassing niet ont-
beren. Dat zij zoo. De bezoekers kunnen er op rekenen,
dat zij straks de muziek wel in handen krijgen en ook
zelf mogen zingen.

Na het koor, natuurlijk: iedereen op zijne wijs. En
ook iedereen op zijn beurt.

K. S.

ZENDING EN EVANGELISATIE

van deze volken „meestal” ('t zou natuurlijk altijd
zoo moeten zijn. G.) medegetuigenis gaf aan
de noodzaak en rechtvaardigheid van deze beslissing”?
(blz. 277).

Heele volksstammen zijn ten onder gegaan, geeste-
lijk ontredder, levensmoed en versomberd. Voor den
„weerschijn van de Wet Gods” waren ze stekeblind.
Ze waren van onzedelijk niet zedelijk ge-
worden, maar „zedeloos”, doordat er in hun ge-
weten niets was, niets „aangeborens”, niets „natuur-
lijks”, dat „mede-getuigde”.

Zie nu eens, welk een gewetensdwang Dr V. met
zijn delict-bestraffing aan belijders van niet-christe-
lijke religies wil opleggen. Waar blijft de „vrije, per-
soonlijke beslissing tegenover het evangelie” voor die
menschen, als de Overheid eerst met het zwaard wat
christelijke geboden bijbrengt? Toegegeven moet wor-
den, dat het klimaat voor missionarissen wel wat milder
wordt, als bijvoorbeeld de consumptie der kanni-
balen met geweld in andere banen wordt geleid. Niet-
temin voor die natuurvölker is niet meer aanwezig,
wat Dr V. noemt: „de gelegenheid om in vrijheid te
beslissen, totdat Christus zelf in den Dag van den
Oogst scheiding zal maken”.

Geen godsdienst mag van de godsdienstvrijheid, zoo-
als Dr V. die omschrijft, worden uitgesloten, dan maakt
de Overheid den geestelijken strijd der tegenstellingen
onmogelijk en dan gaat ze in tegen Christus' wil, maar
hier sluit Dr V. zelf een aantal „archaische religies”
uit!

En dit zou dan moeten, omdat ze ingaan tegen DE
beginselen van recht en goede zeden? Maar, wat Dr
V. tot DE beginselen van recht en goede zeden heeft
verheven (en vóór hem de natuurrechtsleeraars van
alle eeuwen), is een zeer willekeurige grens. DE be-
ginselen van recht en goede zeden heeft God zelf ge-
schreven in de beide tafelen der Wet. Dat is een
ethisch maximum! Voor de Overheid HET
richtsnoer. Of zij dat nu erkennen wil of niet; of zij
zich er al dan niet van bewust is, het feit is er.

En kan de Overheid dat „ethische maximum” hand-
haven?

Christus zelf geeft het antwoord: „Vanwege de har-
digheid uwer harten niet”.

Maar als ambtdraagster, als dienaar van Chris-
tus, zal ze steeds al de geboden des Heeren voor oogen
houden en ze zal vurig bidden en hopen, dat Christus
op den akker, haar ter bewaaking toevertrouwd,